

Leon Halban. *Mistyczne podstawy narodowego socjalizmu*, wyd. 2. Lublin 1948, wyd. Tow. Naukowe K. U. L., str. 50.

W pracy tej, która powstała z rozszerzonego publicznego wykładu wygłoszonego w roku 1946 w ramach wykładów urzędzonych przez Towarzystwo Naukowe K.U.L., autor przedstawia pokrótce mało znaną istotę rozwoju historycznego tej specyficznej mistyki niemieckiej, która znalazła swój pełny wyraz w *Weltanschauung*. Wskazuje na jej bardzo starą genezę, począwszy od wieku XIII. Praca jest uzupełnieniem wydanej w roku 1936 we Lwowie książki pt. *Religia w Trzeciej Rzeszy*. O ile wtedy chodziło o przedstawienie istniejącego stanu rzeczy, to tym razem przedmiotem rozważań jest strona historyczna, powiązanie przeszłości z teraźniejszością. Autor zwraca przy tym uwagę na niebezpieczeństwo płynące z tej starej mistyki zarówno dla samych Niemców jak i dla innych narodów, przede wszystkim dla Polski. Zarówno rasizm połączony z pojęciem szczególnej wybraności narodu niemieckiego jak i kult bezwzględności i barbarzyństwa ujęte w formę religijno-wierzeniową stworzyły ten specyficzny kompleks ideologiczny, który nie tylko usprawiedliwiał bezwzględność, okrucieństwo i politykę eksterminacyjną, ale wprost nadawał im charakter kategorycznego imperatywu. Nowe wydanie zostało nieco rozszerzone i uzupełnione przedmową o charakterze aktualnym.

Berezowski C. *Organizacja Narodów Zjednoczonych*. Lublin 1946, str. 31.

Autor rozważa kolejno zabezpieczenie pokoju i popieranie postępu społecznego, będące celami, do których dążyć ma przede wszystkim obecny związek państwowy, noszący nazwę: „Narody Zjednoczone”. Podkreślenie szczególne w pracy znajduje zagadnienie stosowania przymusu w celu obrony międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa; autor omawia również stosunek nowej organizacji do stanowiska jednostki, uważając, że postęp społeczny osiągnąć można za pomocą dwóch sposobów, z których jeden dotyczy ochrony i popierania praw indywidualnych człowieka, drugi zaś — ochrony i popierania praw zbioro-

wości ludzkich. Prace kończą uwagi o roli, jaką w nowym systemie powinna spełnić Rada Bezpieczeństwa, będąca wyrazicielką solidaryzmu międzynarodowego.

Zdzisław Papierkowski. *Co prawo karne zawdzięcza psychologii?* Lublin 1946, T-wo Naukowe K. U. L., s. 28.

W uwagach wstępnych stwierdza autor, że pomimo pewnych zalet metodologicznych teoria czystego prawa (Kelsen) nie jest do przyjęcia, gdyż prawo w ogóle, a także prawo karne, nie jest tylko kategorią myślową i konstrukcją logiczną. Jakkolwiek wielką rolę w stanowieniu prawa gra logika, to jednak prawo jest przede wszystkim regułą życia społecznego i jako takie jest zjawiskiem, na którego powstanie i treść składa się szereg elementów integralnie związanych z istnieniem społeczeństwa. Jednym z najbardziej istotnych pierwiastków życia społecznego jest swoista psychika społeczna, stanowiąca materiał, z którego powstają normy prawne. To też traktowanie prawa w oderwaniu od psychologii, tj. tej właśnie nauki, która informuje na temat psychiki społecznej, nie jest ani uczciwym prawoznawstwem, ani należytyym wymiarem sprawiedliwości, lecz bezdusznym paragrafizm, przechodzącym łatwo w błyskotliwe żonglerstwo prawnicze. W obecnym stanie nauki prawa karnego jak również ustawodawstwa karnego psychologia oddaje mu ogromne usługi w trojakim charakterze, realizując w ten sposób hasło *scientia auxilium iustitiae*. Mianowicie występuje ona jako:

1) psychologia kryminalna, tzn. zagadnienie różnych typów przestępcy,

2) psychologia dostarczająca ustawodawcy podstawy do konstrukcji, a sędziemu podstawy do interpretacji szeregu przepisów ustawy karnej,

3) psychologia zeznań, tzn. psychologiczna analiza i oparta na niej ocena wartości dowodowej zeznań świadków oraz przyznania oskarżonego.

Dalsza część wykładu składa się z trzech rozdziałów rozwijających tę potrójną rolę psychologii w zastosowaniu do potrzeb prawa karnego materialnego oraz procesu karnego.